



STANOVISKO

k navrhovanej činnosti/stavbe „Chránené vtáčie územie Parížske močiare“ vypracované na základe jej odborného posúdenia v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov listom č. OU-NR-OSZP2-2021/025205 zo dňa 15.06.2021 (ev. č. VÚVH – RD 1964/2021 zo dňa 18.06.2021) sa obrátil na Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov a vydávaním stanoviska o potrebe posúdenia nového rozvojového projektu podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorý je transpozíciou čl. 4.7 RSV, so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k navrhovanej činnosti/stavbe **„Chránené vtáčie územie Parížske močiare“**.

Súčasťou žiadosti bola projektová dokumentácia pre stavebné povolenie (CABEX s.r.o., Mlynské Nivy 70, Bratislava, november 2020). Investorom navrhovanej činnosti/stavby **„Chránené vtáčie územie Parížske močiare“** je SOS/BirdLife Slovensko, Zelinárska 4, 821 08 Bratislava.

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava na základe odborného posúdenia navrhovanej činnosti/stavby **„Chránené vtáčie územie Parížske močiare“** poskytuje nasledovné stanovisko:

Predmetom stavby potrebné zvýšenie podielu otvorenej vodnej hladiny v močarisku na zlepšenie súčasného stavu rozšírením existujúcich a vytvorením nových plôch s otvorenou vodnou hladinou, a to buď vybagrovaním pôvodných voľných vodných plôch a ďalších plôch alebo opakovaným kosením trste v ich okolí v zimnom a následne vegetačnom období s ohľadom na hniezdiace druhy.

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou je súčasťou chráneného vtáčieho územia SKCHVU020 Parížske Močiare podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, národnej prírodnej rezervácie Parížske Močiare podľa vyhlášky MŽP SR č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách a Ramsarskej lokality Parížske Močiare.

Z hľadiska požiadaviek súčasnej európskej legislatívy, ako aj legislatívy SR v oblasti vodného hospodárstva bolo potrebné navrhovanú činnosť/stavbu **„Chránené vtáčie územie Parížske**

močiare“ posúdiť z pohľadu rámcovej smernice o vode, a to vo vzťahu k dotknutým útvarom povrchovej a podzemnej vody.

Rámcová smernica o vode určuje pre útvary povrchovej vody a útvary podzemnej vody environmentálne ciele. Hlavným environmentálnym cieľom RSV je dosiahnutie dobrého stavu vôd v spoločenstve do roku 2015 resp. 2021 najneskôr však do roku 2027 a zabránenie jeho zhoršovaniu. Členské štáty sa majú snažiť o dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.

V prípade nových infraštruktúrnych projektov nedosiahnutie úspechu pri

- dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody,
- dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchovej vody, alebo
- pri predchádzaní zhoršovania stavu útvarov povrchovej alebo podzemnej vody

v dôsledku nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo keď

- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

sa nepovažuje za porušenie rámcovej smernice o vode, avšak len v tom prípade, ak sú splnené všetky podmienky definované v článku 4.7 RSV.

Lokalita navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Parížske močiare“** je situovaná v čiastkovom povodí Hrona. Dotýka sa dvoch vodných útvarov, a to útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž (tabuľka č. 1) a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny (tabuľka č. 2).

a) útvary povrchovej vody

tabuľka č. 1

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ /typ VÚ	rkm		Dĺžka VÚ (km)	Druh VÚ	Ekologický stav/potenciál	Chemický stav
			od	do				
Hron	SKR0019	Paríž/P1S	39,80	0,00	39,80	HMWB	priemerný (3)	dobrý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar; HMWB = výrazne zmenený vodný útvar

b) útvary podzemnej vody

tabuľka č. 2

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Hron	SK2002300P	Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny	2000,440	dobrý	zlý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Parížske Močiare“** nespôsobí zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž alebo či navrhovaná činnosť/stavba nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutého útvaru

podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvarov povrchovej vody alebo zmenu hladiny útvarov podzemnej vody

Podľa predloženej projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie navrhovaná činnosť/stavba „**Chránené vtáčie územie Parížske močiare**“ pozostáva z jedného stavebného objektu: *SO 01 Úprava vodných plôch*.

Zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík dotknutého útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž alebo zmenu hladiny dotknutého útvaru podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny môžu spôsobiť tie časti stavby/stavebné objekty navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Parížske močiare**“, ktoré budú realizované priamo v týchto vodných útvaroch alebo v priamom dotyku s nimi.

Stručný popis preloženej navrhovanej činnosti

SO 01 Úprava vodných plôch

Predmetom stavby sú terénne úpravy za účelom vytvorenia zvýšeného podielu otvorenej vodnej hladiny močariska rozšírením existujúcich resp. vytvorením nových plôch. Územie je výrazne zanesené naplavenými sedimentami a zarastené trstinou.

Na základe požiadavky SOS BirdLife Slovensko sa navrhuje rozšírenie otvorených vodných plôch s prepojením na tok Paríž, odťažením sedimentov.

Bagrovaním budú vytvorené tri lagúny, z ktorých budú dve prepojené na tok Paríž pre zabezpečenie sprietocnenia (lagúna č.1 a č.2). Po odťažení sedimentov bude vytvorená hĺbka 0,4 – 0,9 m. Odťažením sedimentov sa vytvoria vodné plochy s rozlohou 20 608 m² – lagúna č.1, 14 222 m² - lagúna č.2 a 3 336 m² - lagúna č.3. Celkový objem odťažených sedimentov je cca 20 000 m³.

Odstraňovanie sedimentov bude realizované sacím bagrom. Uskladnenie sedimentov je navrhnuté na ľavom brehu. Pre vytvorenie uzavretého priestoru pre uskladnenie zvodnených sedimentov bude po obvode zrealizovaná homogénna hrádza výšky do 3 m v dĺžke 521 m. Na realizáciu hrádze bude použitá zemina vyťažená z priestoru skládky

a.1 Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž

Útvar povrchovej vody SKR0019 Paríž

a) súčasný stav

Útvar povrchovej vody SKR0019 Paríž (rkm 39,80 – 0,00) bol vymedzený ako výrazne zmenený vodný útvar bez zmiernujúcich opatrení.

Za hlavné vplyvy/vodné stavby spôsobujúce hydromorfologické zmeny boli považované:

- ***priečne stavby:***
 - rkm 6,2 – prietokový rybník Ľubá, tvorí migračnú bariéru, h = min. 0,20 m oproti max. prevádzkovej hladine v rybníku č. 3;
 - rkm 12,2 – Gbelce (Parížske močiare) – polder, - tvorí migračnú bariéru, h=1,57 m;
 - rkm 23,77 – stupeň, h = 0,65 m;
 - rkm 27,56 – VN Dubník, h = 6,95 m, maximálny možný spád = 6,84 m;

rkm 34,18 – VN Jasová, výška hrádze = 5,20, maximálny možný spád = 5,70 m;

- **brehové opevnenie:**

rkm 0,0 – 1,0 betónová dlažba;
rkm 21,0 – 22,0 betónová dlažba;
rkm 24,5 – 25,5 betónová dlažba;
rkm 36,8 – 37,1 betónová dlažba;

- **opevnenie dna**

rkm 0,0 – 1,0 betónová dlažba;
rkm 24,5 – 25,5 betónová dlažba;
rkm 36,8 – 37,1 betónová dlažba;

- **ochranné hrádze**

pravostranné: rkm 0,0 – 3,5; rkm 12,0 – 17,0 (polder);
ľavostranné: rkm 0,0 – 0,52; rkm 10,2 – 10,7; rkm 15,0 – 17,0; rkm 21,20 – 23,77.

Na základe výsledkov hodnotenia stavu/potenciálu útvarov povrchových vôd v rokoch 2013 – 2018 bol tento vodný útvar klasifikovaný v priemernom ekologickom potenciáli s vysokou spoľahlivosťou.

Z hľadiska hodnotenia chemického stavu tento vodný útvar je v dobrom chemickom stave s nízkou spoľahlivosťou. Vzhľadom k tomu je posúdenie uskutočnené na základe expertného odhadu.

(príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020),

link: <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>.

Hodnotenie ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž podľa jednotlivých prvkov kvality je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 3.

tabuľka č. 3

<i>fytoplanktón</i>	<i>fytobentos</i>	<i>makrofyty</i>	<i>bentické bezstavovce</i>	<i>ryby</i>	<i>HYMO</i>	<i>FCHPK</i>	<i>Relevantné látky</i>
<i>N</i>	<i>N</i>	3	2	3	0	3	0

Vysvetlivky: *HYMO* – hydromorfologické prvky kvality, *FCHPK* – podporné fyzikálno-chemické prvky kvality, *N* = nerelevantné

Ako významné tlaky (stresory), ktoré môžu priamo alebo nepriamo ovplyvniť jednotlivé prvky kvality a tým aj stav útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), prílohe 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ boli identifikované: difúzne znečistenie (znečistenie živinami) a hydromorfologické zmeny.

Na elimináciu znečistenia vypúšťaného z difúzných zdrojov v útvare povrchovej vody SKR0019 Paríž sú v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja (2020) navrhnuté opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd, a to:

základné opatrenia (kapitola 8.2.2.1 Návrh plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja – 2020)

- zníženie znečistenia živinami z poľnohospodárstva, ktoré zahŕňa viaceré opatrenia, ktoré sú špecifikované v zákone o hnojivách č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.

doplnkové opatrenia (kapitola 8.2.2.2 Návrh plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja – 2020)

- zastúpené opatreniami v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, ktoré sú záväzné až po vstupe poľnohospodárskych subjektov do tohto programu.

Na elimináciu hydromorfologických zmien/spriechodnenie migračných bariér v útvare povrchovej vody SKR0019 Paríž v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020) neboli (na základe posúdenia reálneho stavu a významu uvedených vplyvov/vodných stavieb) navrhnuté opatrenia.

Nakoľko navrhnuté opatrenia nie je možné zrealizovať v danom časovom období, a to z technických i ekonomických príčin, v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020) je pre tento vodný útvar uplatnená výnimka podľa čl. 4(4) RSV - TN1 t.j. posun termínu dosiahnutia dobrého stavu do roku 2033 (príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), **link:** <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>).

V uvedenej výnimke TN1 sa aplikuje kombinácia technickej nerealizovateľnosti opatrení v danom časovom období s ekonomickým dôvodom – neprimerane vysokým zaťažením pre spoločnosť a taktiež z dôvodu, že vodný útvar je vystavený viacerým vplyvom a vyriešenie jedného z problémov nemusí zabezpečiť dosiahnutie cieľa.

b) predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž po realizácii navrhovanej činnosti

I. Počas výstavby navrhovanej činnosti a po jej ukončení

Počas realizácie prác na stavebnom objekte *SO 01 Úprava vodných plôch* pri odstraňovaní sedimentov sacím bagrom a vytváraní lagún budú práce prebiehať v bezprostrednej blízkosti útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž. Možno predpokladať, že počas odstraňovania trstiny, sedimentov a vytvárania lagún bude dochádzať k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík ako narušenie brehov a zakaľovanie toku, ktoré sa môžu lokálne prejaviť narušením bentickej fauny a ichtyofauny, najmä poklesom jej početnosti, nakoľko tieto prvky biologickej kvality sú citlivé na hydromorfologické zmeny. Vplyv na ostatné biologické prvky kvality (fytoplanktón, makrofyty a fytobentos), k ovplyvneniu ktorých môže dôjsť sekundárne, sa nepredpokladá.

Tieto dočasné zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík v útvare povrchovej vody SKR0019 Paríž s postupujúcimi prácami a najmä po ich ukončení budú prechádzať do zmien trvalých (narušenie štruktúry a substrátu koryta rieky a narušenie brehov v mieste vtoku a výtoky vody z a do potoka), avšak vzhľadom na ich lokálny charakter možno predpokladať, že tieto trvalé zmeny z hľadiska možného ovplyvnenia ekologického potenciálu útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž nebudú významné.

Počas realizácie prác na vyššie uvedenom stavebnom objekte ich vplyv na hydrologický režim (veľkosť a dynamiku prietoku a z toho vyplývajúcu súvislosť s podzemnými vodami)

a kontinuitu toku v útvare povrchovej vody SKR0019 Paríž pri bežných prietokoch, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa nepredpokladá. Rovnako sa nepredpokladá ani vplyv na podporné fyzikálno-chemické prvky kvality a špecifické syntetické znečisťujúce látky a špecifické nesyntetické znečisťujúce látky.

II. Počas prevádzky navrhovanej činnosti

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Parížske močiare*“ (odstránenie sedimentov vytvorenie lagún) možno očakávať, že vplyv z jej užívania na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž sa neprejaví.

c) predpokladaný kumulatívny dopad súčasných a novo vzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž po realizácii navrhovanej činnosti/stavby na jeho ekologický potenciál

Na základe predpokladu, že nové zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž, ktorých vznik súvisí priamo s realizáciou navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Parížske močiare*“, budú mať len dočasný, prípadne trvalý charakter lokálneho rozsahu, a ktoré z hľadiska možného ovplyvnenia ekologického stavu potenciálu povrchovej vody SKR0019 Paríž ako celku možno pokladať za nevýznamné, možno predpokladať, že kumulatívny dopad už existujúcich zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž a predpokladaných nových zmien nebude významný, resp. že tento kumulatívny dopad vôbec nevznikne a na ekologickom potenciáli útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž sa preto neprejaví.

Realizácia navrhovanej činnosti „*Chránené vtáčie územie Parížske močiare*“ nebráni vykonaniu akýchkoľvek (i budúcich) opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov v útvare povrchovej vody SKR0019 Paríž.

a2. vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvaru podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny

Útvary podzemnej vody SK2002300P

a) súčasný stav

Útvar podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 2000,440 km². Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov.

Postup hodnotenia kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody je bližšie popísaný v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), v kapitole 5.2 **link:** <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>.

b) predpokladané zmeny hladiny útvaru podzemnej vody SK2002300P po realizácii navrhovanej činnosti

I. Počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby

Počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Parížske močiare***“ vzhľadom na jej charakter a technické riešenie (odstránenie sedimentov a vytvorenie lagún) ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvare podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny ako celku sa nepredpokladá.

II. Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti a počas jej prevádzky/užívania

Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Parížske močiare***“, ako aj počas jej užívania ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvare podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny ako celku sa nepredpokladá.

Záver:

Na základe odborného posúdenia navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Parížske močiare***“, v rámci ktorého boli identifikované predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž spôsobené realizáciou navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Parížske močiare***“ ako aj zmeny hladiny podzemnej vody v útvare podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny spôsobené realizáciou navrhovanej činnosti/stavby, ako aj na základe posúdenia možného kumulatívneho dopadu už existujúcich a predpokladaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž, po realizácii tejto navrhovanej činnosti/stavby možno očakávať, že vplyv predpokladaných identifikovaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž nebude významný a nespôsobí postupné zhoršovanie ekologického potenciálu útvaru povrchovej vody SKR0019 Paríž. Predmetná revitalizácia môže postupne priniesť zmeny k lepšiemu fungovaniu hydrologických pomerov v danej oblasti. Rovnako z biologického hľadiska možno konštatovať, že ide o pozitívnu plánovanú činnosť - zväčšenie otvorenej vodnej plochy. Zároveň zlepšenie hydrologických parametrov môže napomôcť aj zlepšeniu štruktúry vodných organizmov. Pri vyťažení dnových sedimentov sa zamedzí procesu zazemňovania, pričom je predpoklad, že sa zvýši podiel organizmov s preferenciou vyššej koncentrácie kyslíka, resp. rýchlosti prúdenia.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Parížske močiare***“ na zmenu hladiny útvaru podzemnej vody SK2002300P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny ako celku sa nepredpokladá.

Na základe uvedených predpokladov navrhovaných činností/stavbu „Chránené vtáčie územie Parížske močiare“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posudzovať.

Vypracoval: Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava

V Bratislave, dňa 12. augusta 2021